

Kul Rabbine her yerde ve zamanda tevbe ve dua eder.

BİLGİ KUTUSU

Duaya önce Allah Teâlâ'ya hamdederek sonra Hz.Peygamber'e (s.a.v) salât okunarak başlanır.

ARAŞTIRALIM

Hz.Peygamber (s.a.v) hangi zamanlarda yapılan duaların kabul olacağını haber vermiştir? Araştırınız.

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki:

"Rabbimiz! Hesap görülecek günde, beni, ana-babamı ve inananları bağışla."

İbrahim Suresi 41. ayet.

11. DUA VE TEVBE

Dua; insanın kendi zayıflığının ve acizliğinin farkına varıp, sonsuz güç ve kudret sahibi olan Yüce Yaratıcı'ya yalvarması, gerçekleşmesini istediği talepler için O'na yönelmesidir. İnsanlar, içinde bulunduğu sıkıntılı durumlardan kurtulmak veya elde etmek istedikleri bir hayra ve nimete kavuşmak arzusuyla dua etmektedirler.[86]

Dua, başlıbaşına bir ibadettir. Hatta Hz.Peygamber'in ifadesi ile *"Dua, ibadetin özüdür."*[87] **"Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz."**[88] ayeti ibadetin, dua ve yardım talebinin yalnız Allah'a yapılabileceğini vurgulamaktadır. Allah'tan başka bir varlığa, faydaya ulaşma ya da zarardan korunma amacıyla sığınmak ve dua talebinde bulunmak şirk unsuru taşımaktadır ve yasaklanmıştır. **"...Sana fayda da zarar da veremeyecek, Allah'tan başkasına yalvarma; öyle yaparsan şüphesiz, zalimlerden olursun..."**[89]

Sahip olduğu güce güvenerek Allah Teâla'ya yönelip dua etmeyenler azabı hak edecektir.[90] Çünkü böyle bir büyüklenme ve kendisini herşeye yeterli görme, kulluk edebine yakışmamaktadır.

Samimiyetle yapılan dualar karşılığını bulacaktır. Nitekim ayet-i kerime'de **"Kullarım, beni senden sorarlarsa, (bilsinler ki), gerçekten ben (onlara çok) yakınım. Bana dua edince, dua edenin duasına cevap veririm..."**[91] buyrulmuştur. Duanın kabulünde aceleci davranıp, duayı terk etmek doğru değildir.[92]

Yaşantısı ile bizlere örnek olan Resûlullah'ın (s.a.v) uygulamalarına baktığımızda hayatının her anında duanın yer aldığını görürüz. Allah Teâla'dan dünya ve ahiret için faydalı olanları talep edip, zararlı olanlardan sığınmasının yanında; gündelik işlerde de duayı hayatın ayrılmaz bir parçası olarak uyguladığını görmekteyiz. Yemekten sonra, elbise giyerken, evden çıkarken, aynaya bakarken, uyumadan önce, tuvalete girerken, mescide girerken, çarşı-pazara çıkarken gibi hayatın birçok alanında yaptığı dualar bulunmaktadır.

86. *Heyet, Dinî Terimler Sözlüğü, s. 62.*
87. *Tirmizî, Deavât, 3371.*
88. *Fatiha suresi, 5. ayet.*
89. *Yûnus suresi 106. ayet.*
90. *bk. Tirmizî, Deavât, 3370.*
91. *Bakara suresi 186. ayet.*
92. *bk. Müslim, Zikir, 7112.*

Hz. Peygamber (s.a.v) mü'minlerin birbirlerine dua etmesini istemiş[93] ve kendisi de Hz. Ömer'in umreye gitmek için izin istemesi üzerine *"Ey Kardeşim, Duana bizi de kat, bizi de unutma."*[94] buyurarak ondan dua talebinde bulunmuştur.

İnsanoğlu sahip olduğu iradeyi zaman zaman yanlış yollarda kullanmakta, günah ve haram davranışlarda bulunmaktadır. Bu durumda yapması gereken tevbe ve bağışlanma talebi (istiğfar) ile Rabbine yönelmesidir.

Tevbe, insanın yaptığı hata, kusur ve günahlardan pişmanlık duyarak bir daha yapmamaya karar vermesidir. Kur'an-ı Kerim'de insanlara tevbe etmeleri emredilmekte[95] ve tevbe edenlerden övgüyle söz edilmektedir.[96] Samimiyetle yapılan tevbe günahları silecektir. Bu hususta Hz. Peygamber (s.a.v) *"Günahına tevbe eden hiç günah işlememiş gibi olur."*[97] müjdesini vermiştir.

Tevbeleri kabul edecek olan Tevvâb (Tevbeleri çokça kabul eden) olan Cenab-ı Hak'tır. Kulun sadece Allah Teâlâ'dan bağışlanma dilemesi gerekir. Tevbe eden kul ile Rabbi arasına başka bir insanın aracılık etmek için girmesi söz konusu değildir. Tevbe alma veya yapılan tevbeye aracı olma yetkisi peygamberler de dâhil olmak üzere hiçbir insana verilmemiştir.

Hangi günah işlenirse işlensin tevbe kapısı açıktır. Kul samimiyetle yaptıklarından pişman olduğunda Allah (c.c) çok bağışlayandır. **"Her kim de işlediği zulmünün arkasından tevbe edip durumunu düzeltirse kuşkusuz, Allah onun tevbesini kabul eder. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir."[98]**

Yapılan bir tevbenin Allah (c.c) katında kabul olması için, günahı hemen terketmek, yapılan günahtan dolayı pişmanlık duymak, bir daha o günaha dönmemeye kesin kararlı olmak ve kul hakkı ihlali olan bir günah işlenmiş ise hak sahibine hakkını verip helallik istemek gerekir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) buyuruyor ki:

"Ademoğlu günah işler. Günah işleyenlerin en hayırlısı tevbe edenlerdir."

İbn Mâce, Zühd, 4251.

NOT EDELİM

Tahrim Suresi 8. ayette geçen Tevbe-i Nasuh kavramı, içtenlikle ve samimiyetle yapılan tevbe anlamındadır.

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki:

"Allah, kullarından tevbeyi kabul eden, kötülükleri bağışlayan ve yaptıklarınızı bilendir."

Şûrâ Suresi, 25. ayet.

ARAŞTIRALIM

Kur'an-ı Kerim'in 9. Suresine niçin Tevbe Suresi ismi verildiğini araştırınız.

93. bk. Ebû Dâvûd, Vitir, 1534.
94. Tirmizî, Deavât, 110, 3562; İbn Mâce, Menâsik, 2894.
95. bk. Hud suresi, 3. ayet.
96. bk. Tevbe suresi 112. ayet.
97. İbn Mâce, Zühd, 4250.
98. Mâide suresi 39. ayet.

